

Ключові слова

Мета: поглибити й розширити знання учнів про текст, його основні ознаки, структуру, ключові слова; удосконалювати вміння визначати тему, основну думку тексту, ділити його на абзаци, складати простий план готового тексту за ключовими словами; виховувати бережливе ставлення до довкілля, усвідомлення своєї відповідальності за збереження живої природи.

Хід уроку**I. Актуалізація мотиваційних резервів учнів з теми.**

Пригадайте.

Що вам відомо про текст?

II. Мотивація навчальної діяльності

Створення проблемної ситуації.

Прочитайте речення.

Дівчинка підібрала пораненого птаха і принесла його додому.

- Чи може бути таке речення початком тексту? Відповідь обґрунтуйте.
- У якій частині тексту його місце?
- Про що, по-вашому, йтиметься в тексті, речення з якого ви прочитали?

III. Опрацювання навчального матеріалу

Запам'ятайте! *Тема тексту* – це те, про що йдеться в ньому, його зміст.

Формулювання теми починайте словами: *розповідь про.., зображення.., показ... і*

т.д. Коли людина створює текст, вона думає, яким буде його вплив на читача: чи спонукає замислитися над якоюсь проблемою, переконає у чомусь, навчатиме чи закликатиме до певних дій. Те, що автор хоче висловити своїм текстом, називається **основною думкою тексту**.

- Сформулюйте основну думку вашого тексту. Починайте зі слів *закликає, застерігає, попереджає, схвалює*. Доберіть заголовок до тексту. Він виражає тему чи основну думку?

1. Завдання. Вправа 1

Дослідження-аргументація.

Прочитайте заголовки текстів. Що передає кожен із них – тему чи основну думку? Аргументуйте відповідь.

Бережіть природу. Не будьте байдужими. Випадок у лісі. Як ми садили дерева. Ми відповідальні за тих, кого приручили. Мій Дружок.

2. Завдання. Переглянути відео. Запам'ятати інформацію з нього.

https://www.google.com/search?q=%D0%BA%D0%BB%D1%8E%D1%87%D0%BE%D0%B2%D1%96+%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0+%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82+5+%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81+%D0%BD%D1%83%D1%88&rlz=1C1SQJL_ruUA832UA832&og=%D0%BA%D0%BB%D1%8E%D1%87%D0%BE%D0%B2%D1%96+%D1%81%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%B0+%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82+5+%D0%BA%D0%BB%D0%B0%D1%81+%D0%BD%D1%83%D1%88&aqs=chrome..69i57j33i160j11380j0j7&sourceid=chrome&ie=UTF-8#fpstate=ive&vld=cid:a09faced,vid:zMY21Nz7KZk

3. Пригадаймо!

У рядок пошуку вводять **ключові слова** і обирають інструмент **Пошук** або натискають клавішу **Enter**

Ключові слова — слово або кілька слів, за якими здійснюється пошук потрібних відомостей.

4. Тренувальна вправа

Як дівчинка врятувала птаха

Одного разу Катруся побачила поблизу автобусної зупинки голуба з підбитим крилом. Він не міг злетіти вгору.

Катруся подумала, що голуб може загинути, бо по дорозі мчать автівки, а поблизу бродить чимало котів. Дівчинка підбрала пораненого птаха і принесла додому.

Мама допомогла доньці доглядати за голубом. Вона промила ранку, підв'язала крило, підготувала спеціальне місце для птаха. Катруся годувала голуба зерном, насінням, крихтами хліба, напувала чистою водичкою.

За місяць рана загоїлася, і дівчинка випустила голуба на волю. Такий щасливий кінець цієї історії.

Дайте відповіді на питання:

- Речення: *«Потрібно виявляти милосердя до всього живого»* виражає тему чи основну думку тексту?
- Заголовок розкриває тему чи основну думку тексту?
- Знайдіть у тексті вступ, основну частину і кінцівку.
- Що таке абзац? Скільки абзаців у цьому тексті?
- Чи можна визначити тему кожного з абзаців? Якщо так, то спробуйте зробити це за допомогою розповідних речень.
- Знайдіть в кожному абзаці ключові слова.

РЕЛАКСАЦІЯ

(перейдіть за покликанням, закрийте очі, слухайте...)

https://www.google.com/search?q=%D0%BC%D1%83%D1%80%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F+%D0%BA%D0%BE%D1%82%D0%B8%D0%BA%D0%B0+%D1%81%D0%BB%D1%83%D1%85%D0%B0%D1%82%D0%B8+%D0%BE%D0%BD%D0%BB%D0%B0%D0%B9%D0%BD&rlz=1C1SQJL_ruUA832UA832&sxsrf=AJQglzVRY2z2BmSgvd-aiuuZ4Ef8A_0VnQ:1675340027110&source=lnms&sa=X&ved=2ahUKEwjzo8b55_b8AhWJqIsKHT5xA7cQ_AUoAHoECAEQAg&biw=1366&bih=625&dpr=1#fpstate=ive&vld=cid:71be5f5a,vid:9fufEohkgY8

5. Робота з підручником.

Записати в зошит визначення «Ключові слова», вивчити його.

Вправа 442 с.190 (усно)

Сьогодні воно схоже на жінку-художницю, яка завмерла перед акварельним аркушем — вона ось-ось зробить сімнадцятий начерк, сподіваючись, що бажаний образ не вислизне...

До речі, знаєш, яка мелодія мені вчора почулася в шумі хвиль? Північний вітер, знущаючись, ганяв їх, але ближче до берега хвилі стримували міць, немов не хотіли налякати мешканців міста... Мелодія Елтона Джона...(Е. Сафарлі).

- II Зробіть нотатку про ранішнє сонце, про травневу грозу чи серпневе небо. З якою мелодією асоціюється у вашій уяві набридливий осінній дощ? А легенький літній вітерець?

Пригадуємо:

- 1 Що таке текст?
- 2 Що таке основна думка тексту?

Шукаємо відповіді на запитання:

- 1 Які слова називаємо ключовими?
- 2 У яких життєвих ситуаціях ми користуємося ключовими словами?
- 3 Що треба зробити, щоб швидко знайти інформацію в пошукових системах?

Відповідно до запитань сформулюйте особисті цілі.

Ключові слова — це окремі слова чи словосполучення, що визначають тему і зміст тексту.

440 Запишіть слова і словосполучення, що допоможуть знайти в Інтернеті відомості про текст.

441 Сформулюйте визначення понять, скориставшись ключовими словами. Запишіть визначення.

- Передача інформації, засоби зв'язку, будь-яка форма.
- Розділ мовознавства, звуковий склад, мова.
- Сукупність поглядів, людина, світ, сенс життя.

442 Спрогнозуйте, про що йдеться в тексті за ключовими словами. Поділіться своїми думками з однокласниками / однокласницями (усно).

Вирубка лісів, вплив на довкілля, паводок, наслідки, екологія.

IV. Підсумок уроку

V. Домашнє завдання

1. Вивчити визначення «Ключові слова»
2. Виконати вправу 443 с.191 (Прочитати текст, визначити основну думку, записати її, визначити ключові слова. Виписати їх)

Сторінка з підручника нижче ;)

Додаток

Орієнтовний план(мікротеми) тексту

1. Несподівана знахідка.
2. Відповідальне рішення.
3. Катруся з мамою доглядають голуба.
- 4.Щасливе закінчення історії.

443

Прочитайте текст. Поясніть, як ви розумієте зміст останнього речення. Визначте основну думку тексту. Випишіть ключові слова. Розкажіть про свою улюблену пору року (усно).

Довго я не любив осені. У нас із нею були вельми неприємні стосунки. Надто вже набридливою бачилася вона мені, надто вже тиснула — приходить у самісінький розпал веселощів, коли, здається, що літо ніколи не скінчиться...

Тоді я відчайдушно любив літо, жодна інша пора не здавалася такою доброю і близькою. Тоді я інакше дивився на життя...

Тепер, коли я люблю всі пори року, мене більше не лякає перший жовтий листочок на склі моєї автівки. Так, літо — найочікуваніший сезон, і він завжди прослизає теплим золотавим піском крізь пальці. Проте неодмінно повернеться, і сонячне проміння здолає хмари. А щодо настроїв, то я навчився їх усі приймати (*Е. Сафарлі*).

444

Прочитайте текст, уставляючи на місці пропусків потрібні назви птахів. Запропонуйте заголовок до тексту. Скільки підтем (мікротем) у тексті? Випишіть ключові слова. Яка назва пташки є омонімом? Складіть із цим словом словосполучення, запишіть їх. Розкажіть, які картини постають у вашій уяві під час читання чи слухання тексту.

Ще ховаються по байраках сірі брили злежаного снігу, вночі морозець притрушує білою пудрою зелене листя осоки на болоті, а вже красується золотими сережками ліщина і на пригрітих сонцем галявинах випинаються молодими соковитими стрілами трави.

У таку пору я поспішаю до лісу. Поспішаю у гості до самої весни.

Ніколи ліс не пахне так солодко і терпко, як у цю вранішню годину. Сльозяться крихітні струмки, шукають дорогу до річечки. Ліс живе передчуттям зеленої повені листя і трав. Він посвітлів, виграє новими кольорами, звуками.

Чуєте: з вільшника долинає голосна пісня: «при-йди-кум, чай-пить, чай-пить». Чи відомо вам, хто ж це запрошує випити чаю? Та це ж...! Він зовсім недавно повернувся з далекої Африки і тепер прагне повідомити про це ніжними трелями. ... підтримують і..., і.... Вони також радіють, повернувшись до рідного лісу.